

Gemeente Brummen

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING 2012 VAN DE GEMEENTE BRUMMEN

---

1 Inleiding

Bij besluit van 28 mei 2009 heeft de gemeenteraad aan Ernst&Young Accountants opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet (GW) voor de gemeente Brummen uit te voeren voor de jaren 2009 tot en met 2012. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet de gemeenteraad echter nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen op hoofdlijnen in dit controleprotocol plaatsvindt.

Object van controle is de jaarrekening 2012 van de gemeente Brummen.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2012 van de gemeente Brummen.

1.2 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat de gemeente inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is.

De gemeenteraad heeft op 18 december 2003 de verordening ex art 213 GW voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Brummen vastgesteld. Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2012.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in art 213 GW is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;

- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten - BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- de verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen in het kader van de Single information Single audit (SiSa).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (NIVRA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen".

3 Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statische deelwaarnemingen en extrapolaties. De goedkeuringtolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft (die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen) zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringtolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven accountantsverklaring. Naast de goedkeuringtolerantie wordt de rapporteringtolerantie onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd: "De rapporteringtolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie."

Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Hierna zijn opgenomen de goedkeuringtolerantie en de rapporteringtolerantie zoals door de gemeenteraad zijn vastgesteld voor het controlejaar 2012. Deze komen overeen met het wettelijk minimum.

Goedkeuringtolerantie	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Op basis van de begroting 2012 van de gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 364.000 en een totaal van onzekerheden van circa € 1.092.000 de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten.

Voor de rapporteringtolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid ≥ € 100.000 rapporteert.

Voor de rapporteringtolerantie voor de specifieke uitkeringen in het kader van de SiSa geldt (conform art. 5 lid 4 Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten):

- € 10.000 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk aan € 100.000 is;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 100.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 100.000 indien de omvangsbasis groter dan € 1.000.000 is.

4 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidtoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2012 is limitatief gericht op:

- 4.1 de naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom "Wetgeving extern" van de inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidcontrole bij gemeenten is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol). Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- 4.2 De naleving van de volgende kaders:
  - de begroting
  - de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet
  - de controleverordening ex artikel 213 Gemeenteweten de overige kaders zoals opgenomen in de kolom "Regelgeving intern" van de het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole (bijlage 1 van dit protocol). Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van de gemeentelijke verordeningen worden uitsluitend financiële consequenties verbonden aan die bepalingen, die hoogte, duur en object/doelgroep (recht) van financiële beheershandelingen betreffen. In verband hiermee vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en object/doelgroep van financiële beheershandelingen.

5 Communicatie en periodiek overleg

In de verordening ex artikel 213 Gemeentewet is in artikel 4, lid 3, de volgende zinsnede opgenomen: *Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant en (een vertegenwoordiger uit) de raad, (een vertegenwoordiger van) de rekenkamer(funcitie), de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris, de (concern-)controller en het hoofd financiën.*

In artikel 2 lid 4 en artikel 7 lid 4 van deze controleverordening zijn ook nog de communicatiemomenten benoemd tussen de raad en de accountant. In artikel 2 betreft het de communicatie voorafgaand aan de accountantscontrole van een boekjaar en in artikel 7 de communicatie tussen de accountant en de raad na afloop van de jaarrekeningcontrole. In bijlage 2 is het communicatietraject nader uitgewerkt.

6 Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Interim-controles

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag (managementletter) uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders.

Verslag van bevindingen

In overeenstemming met de gemeentewet wordt over de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.).

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

Accountantsverklaring

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

In bijlage 3 zijn de rapportagemomenten nader vastgelegd

Bijlagen:

1. Inventarisatie (geoperationaliseerde) wet- en regelgeving 2012 in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeente Brummen
2. Communicatie en periodiek overleg
3. Rapportagemomenten

Bijlage 1: Inventarisatie (geoperationaliseerde) wet- en regelgeving 2012 in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeente Brummen

In het navolgende overzicht is de inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij gemeenten relevante algemene wet- en regelgeving. Dit overzicht moet als volgt worden gelezen.

In de eerste kolom is het betrokken programma weergegeven. In de tweede kolom wordt e.e.a. nader uitgewerkt naar de specifieke activiteiten welke onder zo'n programma/product kunnen vallen. In de kolom wetgeving extern wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente. Het feitelijke toetsingkader voor een specifieke geldstroom moet echter veelal nog nader worden uitgewerkt. Voor subsidies van en voor derden worden bijvoorbeeld nadere subsidieregels opgesteld. Ook voor belastingen/heffingen moeten zaken nader worden geregeld en moet een juridische titel worden verkregen via een verordening. De randvoorwaarden waarbinnen uitgaven (lasten) mogen worden gedaan, worden onder meer ontleend aan de begroting en de beheersverordening.

Veelal zal de gemeenteraad dus ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving eigen verordeningen en/of beleidsregels opstellen waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer. De voor de gemeente Brummen geldende regelgeving is in de kolom "regelgeving intern" opgenomen en is tevens voor een groot deel te vinden op de website www.overheid.nl.

Daarnaast worden door de Rijksoverheid dan wel andere instanties op grond van deze algemene wet- en regelgeving specifieke geldstromen geïnitieerd, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies en/of specifieke uitkeringen. Deze specifieke (subsidie) regelgeving is niet in dit overzicht opgenomen. Ter zake wordt verwezen naar het Overzicht Specifieke Uitkeringen (OSU) dat op de website van het ministerie van BZK is te vinden (www.minbzk.nl). Deze specifieke geldstromen vallen ook onder de rechtmatigheidscontrole.

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
1. Bestuur en veiligheid	Algemeen financieel middelen beheer	- Grondwet - Burgerlijk wetboek - Gemeentewet - Besluit Begroting en Verantwoording - Wet gemeenschappelijke regelingen - Algemene Wet Bestuursrecht - Besluit accountantscontrole - Wet openbaarheid van bestuur - Wetgeving omzetbelasting	Financiële verordening gemeente Brummen 2006
			Controleverordening gemeente Brummen
			De verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid
			Protocol auditcommissie
			Register Mandaat-, Machtigings- en Volmachtbesluiten 2012 gemeente Brummen
			Organisatieregeling gemeente Brummen
			Mandaatreglement Brummen 2012
			Notitie reserves en voorzieningen 2011
			Nota investerings- en afschrijvingsbeleid
			Verordening rekenkamercommissie 2005
			Nota weerstandsvermogen 2012

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
1. Bestuur en veiligheid	Burgerzaken en afgifte documenten	- Burgerlijk Wetboek - Gemeentewet - Wet GBA - Wet rechten burgerlijke stand	Verordening gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens Brummen
			Legesverordening 2005
			Reglement burgerlijke stand
1. Bestuur en veiligheid	Overig	- Herziene Wet op Ruimtelijke Ordening - Wet op de stads- en dorpsvernieuwing - Gemeentewet – Archiefwet	Inspraakverordening gemeente Brummen
			Delegatiebesluit werkgeverschap Raad
			In een glazen huis, gedragscode politiek ambtsdragers gemeente Brummen
			Klachtenregeling gemeente Brummen
			Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brummen
			Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening
			Verordening ambtelijke bijstand en fractievergoeding gemeente Brummen
			Verordening rechtspositie wethouders en raadsleden 2010
			Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming burgemeester 2010
			Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen
			Verordening commissie bezwaarschriften
			Archiefverordening gemeente Brummen 2007
			Verordening burgerinitiatief gemeente Brummen
Beleidsmaatregel Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast			
1. Bestuur en veiligheid	Handhaving	- Gemeentewet - Drank- en horecawet	Algemene plaatselijke verordening gemeente Brummen
1. Bestuur en veiligheid	Brandweer en rampenbestrijding	Brandweerwet 1995	-
1. Bestuur en veiligheid	Brandbeveiligingsvergunningen	Gemeentewet	Brandbeveiligingsverordening 2010
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Grondexploitatie	- Gemeentewet - Wet op Ruimtelijke Ordening - Woningwet - Handelsregister	Exploitatieverordening gemeente Brummen 1994
			Bouwverordening
			Procedureverordening voor advisering tegevoetkoming in planschade 2008

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
			Nota grondbeleid
			Welstandsnota
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Intensivering Stedelijke Vernieuwing	Wet ISV	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Wegenbeheer	Wegenverkeerswet 1994	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling		Besluit administratieve bepalingen wegverkeer	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling		Wet personenvervoer	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling		Taxiwet	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Rioolbeheer en reiniging	- Gemeentewet -Wet op de waterhuishouding - Waterleidingwet	Verordening rioolheffing 2009
			Verordening afvalstoffen 2010
			Rioolverordening gemeente Brummen
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Woonwagens	Gemeentewet	n.v.t.
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen, economie en beheer gemeentelijke panden en accommodaties	- Leegstandswet -Woningwet - Huurprijzenwet woonruimte - Huisvestingswet - Huurwet - Huursubsidiewet - Besluit woninggebonden subsidies - Wetgeving basisadministratie gebouwen	Nadere regels subsidie voor monumenten 2010
			Verordening op de monumentencommissie 2005
			Erfgoedverordening Brummen 2010
			Verordening VROM Startersregeling
			Verordening naamgeving, nummering en begrenzing 2010
3. Ruimtelijk beheer	Ongedierte bestrijding	Gemeentewet	n.v.t.
3. Ruimtelijk beheer	Groenbeheer	- Boswet - Kaderwet LNV-subsidies	n.v.t.
3. Ruimtelijk beheer	Afvalstoffen beheer	Gemeentewet	Verordening afvalstoffenheffing 2005
3. Ruimtelijk beheer	Milieubeheer	Wet belastingen op milieu grondslag	n.v.t.
3. Ruimtelijk beheer	Milieu, groen en water		Nadere regels klimaatpak eigen woningen 2012 – 2013
			Nadere regels stimulering energiebesparende maatregelen particulieren 2010- 2013
			Algemene subsidieverordening gemeente Brummen
3. Ruimtelijk beheer	Telecommunicatie	Telecommunicatiewet	Telecommunicatieverordening gemeente Brummen 2011
3. Ruimtelijk beheer	Grafrechten	- Gemeentewet - Wet op de lijkbezorging	Verordening op het beheer en gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen van de ge-

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
			meente Brummen 2011
			Verordening lijkbezorgingsrechten 2005
4. Werk en in- komen	Sociale inkomens voorzieningen	Wet Werk en Bijstand, WIJ en WSW	Verordening cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand/ Wet Sociale Werkvoorziening 2008
			Verandering verhoging of verlaging van de bijstandsnorm gemeente Brummen
			Verordening langdurigheidstoelage 2009 gemeente Brummen
			Beleidsregels Langdurigheidstoelage
			Maatregelenverordening Wet Werk en Bij- stand gemeente Brummen
			Beleidsregels terugvordering Wwb, Wij, IOAZ, IOAW van de gemeente Brummen
			Verordening Persoonsgebonden budget be- geleid werken Wet Sociale Werkvoorziening
			Verordening Plaatsingsbeleid Wet sociale werkvoorziening
			Verordening werkleeraanbod Wet Investeren in Jongeren
			Maatregelenverordening Wet Investeren in jongeren
			Toeslagenverordening Wet Investeren in Jongeren
4. Werk en in- komen		IOAW en IOAZ	Maatregelenverordening IOAW en IOAZ
4. Werk en in- komen		Sociale en Fiscale wetgeving	n.v.t.
4. Werk en in- komen	Schuldhelp verle- ning	Wet op kredietbeheer	n.v.t.
4. Werk en in- komen	Marktgeden	Gemeentewet	Verordening Marktgeden 2008
			Marktverordening gemeente Brummen 1994
4. Werk en in- komen		Winkeltijdenwet	Verordening winkeltijden gemeente Brum- men
4. Werk en in- komen	Vreemdelingen za- ken	Vreemdelingenwet	n.v.t.
4. Werk en in- komen	Integratie	Wet inburgering nieuwkomers	Boeteverordening Wet inburgering nieuwko- mers gemeente Brummen
			Verordening Wet Inburgering gemeente Brummen 2007
4. Werk en in- komen	Vangnetregeling huursubsidie	Wet op de huursubsidie	n.v.t.

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
5. Maatschappelijke ondersteuning		Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Brummen 2010
			Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning
			Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Brummen 2012
5. Maatschappelijke ondersteuning		Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	n.v.t.
6. Samenleving	Cultuur en lokale media	- Mediawet - Wet op het specifiek cultuurbeleid	Algemene subsidieverordening gemeente Brummen
			Subsidieregels Samenleving 2012 Brummen
6. Samenleving	Verzorgen basis- en speciaal onderwijs	- Wet op het primair onderwijs - Wet op de basiseducatie - GOA - Leerplichtwet- Wet op de expertisecentra	Verordening leerlingenvervoer gemeente Brummen
			Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Brummen
			Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid
			Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Brummen
			Subsidieregeling schoolbegeleiding
6. Samenleving	Verzorgen voortgezet onderwijs	- Wet op het voortgezet onderwijs - Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek - Wet educatie- en beroepsonderwijs	n.v.t.
6. Samenleving	Algemeen welzijn en sport	Welzijnswet	Algemene subsidieverordening gemeente Brummen
			Tarievennota sportaccommodaties
			Subsidieregels Samenleving 2012 Brummen
6. Samenleving	Kinderopvang	Wet OKE (Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie)	Verordening wet kinderopvang gemeente Brummen
			Verordening ruimte en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Brummen
			Afwegingsmodel handhaving kinderopvang Brummen
			Overgangsregeling peuterspeelgroep
			Regeling bekostiging VVE in de kinderopvang
6. Samenleving		Overig	Tarievennota sportaccommodaties
6. Samenleving	Gezondheidszorg	Wet Publieke Gezondheid	

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
6. Samenleving	Jeugd	Wet op de Jeugdzorg	
6. Samenleving	Ambulance-vervoer	Wet ambulancevervoer	n.v.t.
D. Financiering	Treasurybeheer	Wet financiering decentrale overheden	Treasurystatuut
D. Financiering	Onroerendezaakbelasting	- Gemeentewet - Wet waardering Onroerende Zaken	Verordening onroerende-zaakbelastingen 2005
D. Financiering	Toeristen belasting	Gemeentewet	Verordening toeristenbelasting 2005
D. Financiering	Forensen belasting	Gemeentewet	Verordening forensenbelasting 2005
E. Bedrijfsvoering	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	- Ambtenarenwet - Fiscale Wetgeving - Sociale verzekeringswetten - CAR/UWO	Bezoldigingsregeling
			Cafeteriaregeling ambtsjubileum
			CAR-UWO
			Vaststelling arbeidsvoorwaardenregeling griffie gemeente Brummen
			Cafetariaregeling woon-werkverkeer
			Fietsregeling
			Fietsvergoeding bij dienstvervoer
			Functieboek
			Functiewaardering
			Jubilea e.a.
			Opvang en klachtenprocedure ongewenst gedrag
			Protocol agressie en geweld
			Reis- en verblijfkosten
			Sociaal Statuut
			Spaarloonregeling
			Stagevergoeding
			Telefoon- en internetfaciliteiten
Vakbondscontributie			
Verzuimprotocol			
Werktijden en verlof			
Bezwarenregeling personele aangelegenheden Algemene Wet Bestuursrecht			

Programma's/ paragrafen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Wetgeving intern
			Rechtspositieregeling voor de buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand Gewetenswerk (gedragscode voor ambtenaren) Privacyreglement e-mail en internetgebruik Klokkenluiders Ambtseed en –belofte Bedrijfsfitness
E. Bedrijfsvoering	inkopen en contractbeheer	EU-aanbestedingsregels	Verordening alleenrecht Delta schoonmaakwerkzaamheden Inkoopbeleid

Bijlage 2: Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd voor het boekjaar 2012. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage **kunnen** de volgende contacten tussen de accountant en het bestuur en management als regel van toepassing zijn.

	Aantal per jaar	Toelichting
Raad		De gemeenteraad is opdrachtgever van de accountant. Een afvaardiging vanuit de raad (auditcommissie) is het aanspreekpunt voor de accountant, zoals vastgelegd in het protocol auditcommissie.
Auditcommissie	Periodiek	Tussen de auditcommissie en accountant vindt naar behoefte overleg plaats. Dit overleg kan plaatsvinden voorafgaand aan de controle en naar aanleiding van de bevindingen van de accountant. Daarnaast vindt, indien nodig, overleg plaats.
Griffier		Met de griffier vindt overleg plaats over de opdrachtverstrekking en informeel voortgangsoverleg naar behoefte.
Gemeentesecretaris/ concerncontroller	Periodiek	De gemeentesecretaris en concerncontroller zijn voor de accountant belangrijke gesprekspartners binnen de gemeentelijke organisatie. Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de bevindingen van interim-controle (op basis van de concept managementletter) en de eindejaarscontrole (op basis van het concept rapport van bevindingen).
Afdelingen	PM	Binnen de afdelingen zal, in het kader van de accountantscontrole, nader overleg van toepassing kunnen zijn met de managers/seniors en verantwoordelijken voor de relevante primaire processen.
Portefeuillehouder Financiën	Drie	Pre-auditgesprek, bespreking bevindingen interim-controle en eindejaarscontrole.
College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad	PM	Op verzoek zal de accountant aanwezig zijn in de vergaderingen van college en gemeenteraad.

Bijlage 3: Rapportage

De volgende standaard rapportagemomenten worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter interim-controle	Na afronding van de interim-controle.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen. Voortgang groeiproces invoering rechtmatigheid. De rekeningcommissie ontvangt een afschrift van de managementletter.	College
Verslag van bevindingen/ accountantsrapport	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Wettelijk: De vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringtoleranties. Relatie tussen de controletolerantie als gevolg van controleverordening en de feitelijke bevindingen.	Raad, in afschrift aan College
Accountantsverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het oordeel van de accountant over de mate waarin de gemeenterekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggevingvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Raad